

HR NU

Vewin-directeur Renée Bergkamp over vrouwen aan de top

“Drinkwatersector is bezig aan een inhaalslag”

Door Annemarie Geleijnse

Het aandeel vrouwelijke directeuren van drinkwaterbedrijven is met de komst van Joke Cuperus bij PWN gestegen tot vijftig procent. Toeval? Of is het glazen plafond in deze sector bewust aan gruzelementen geslagen? Waterforum vroeg het Vewin-directeur Renée Bergkamp.

Vijf van de tien drinkwaterbedrijven heeft nu een vrouw aan top. Dat was toen u in 2013 aantrad als directeur bij de brancheorganisatie VEWIN nog heel anders. . .

“Dat klopt. Caroline van de Wiel was in 2001 bij de Gemeentewaterleidingen Amsterdam de eerste. Zij vertrok in 2006 en toen kwam in 2007 Ria Doedel bij waterleidingmaatschappij Limburg, Lieve DeClerq bij Vitens volgde in 2012 bij Vitens. Dat waren er toen twee op de tien dus. Pas de laatste drie jaar is het echt in een stroomversnelling geraakt: in augustus 2014 Riksta

Zwart in Groningen, in november 2014 Annette Ottolini bij Evides en nu sinds november 2015 Joke Cuperus bij PWN.”

Is dat toeval of ligt daar een hoger plan onder?

“Het is voor een deel een soort inhaalslag. Lange tijd had je drinkwaterdirecteuren die helemaal waren opgegroeid in de watersector en soms wel twintig jaar op hun post bleven zitten. Je ziet dat er nu meer zij-instromers komen en dat zijn niet per definitie mensen die daar hun hele leven blijven. Ik denk dat het stijgende

aandeel vrouwen vooral iets zegt over de generatieshift die plaatsheeft.”

Een beetje vertekend is het beeld wel. Los van die vijf directeuren lopen nog steeds vooral mannen rond op leidinggevende posities. Een bedrijf als Brabant Water heeft bijvoorbeeld maar een vrouw binnen een MT met acht leden. . .

“Inderdaad kom je binnen de MT's nog weinig vrouwen tegen. Dat zie je ook binnen de stuurgroepen van Vewin. Daarin zitten MT-leden uit alle drinkwaterbedrijven en dat zijn toch nog overwegend mannen, op de stuurgroep communicatie na; die bestaat voor 81 procent uit vrouwen. Maar kijk je naar de stuurgroep voor een wat 'harder' thema als Bodem & Infrastructuur, dan is maar 23 procent vrouw.”

Hoe komt het dat de managementteams toch nog overwegend uit mannen bestaan?

“De watersector is nog altijd een echte mannenwereld. We hebben een hoog aantal hydrologen, TU-Delftenaren, etcetera. Ook daar is de populatie nog

in hoge mate mannelijk. Ik geloof dat vrouwen wel degelijk kansen krijgen. Zeker nu het aantal vrouwelijke directeuren toeneemt, die letten echt wel op vrouwelijk talent. Maar de spoeling is nog niet zo dik.”

Spelen de vrouwen die er wel zijn zich wel voldoende in de kijker voor een hogere positie?

“Ik vind, dat is mijn persoonlijke mening, dat vrouwen meer zouden moeten doen aan zichtbaarheid en regie. Zelf ben ik mijn carrière gestart bij de rijksoverheid. Daar zit het idee van roulatie helemaal ingebakken in je loopbaan. Je bent in dienst van de Algemene Bestuursdienst en wordt geacht na vijf jaar wat anders te gaan doen. En dus ga je al in het derde jaar nadenken over je volgende stap. Wat zou ik willen? Waar moet ik zichtbaar zijn? Waar moet ik een netwerk opbouwen? Die regie zouden meer vrouwen kunnen nemen.”

Ziet u zichzelf wat dat betreft als rolmodel?

“Omdat ik al op mijn 42ste DG was, word ik daar vaak op aangesproken. Ik voel me ook wel verantwoordelijk om te laten zien dat vrouwen toegevoegde waarde hebben aan de top. Ik zie dat ze met een andere benadering, een kwinkslag of een grapje, soms ook wel eens iets verder komen dan mannen. Vooral in internationaal overleg heb ik dat zelf gemerkt. Als je je in een gezelschap begeeft met 28 lidstaten en er zijn maar twee of drie vrouwen bij, dan weet je dat er iets meer naar je gekeken wordt.”

Moet je je dan als vrouw niet juist extra bewijzen?

“Dat wel. Er wordt iets kritischer gekeken of je wel weet waar je het over hebt. Je wordt iets langer onder water gehouden, maar kom je proestend boven dan ben je wel

‘one of the boys’ en kom je misschien zelfs met iets meer weg. Daar heb ik vanuit mijn Brusselse tijd wel goede ervaringen mee.”

Toen u nog DG was op het ministerie van Landbouw constateerde u een dat er sprake was van een feminisering van het werk op het departement - dierenwelzijn en voedselveiligheid in plaats van stoere koeien – en dat dit zijn uitwerking had op de samenstelling van teams. Speelt een zekere vorm van feminisering ook in de watersector?

“Juist in de watersector is er sprake van een mooie mix. We hebben een hele zachte kant waar het draait om volksgezondheid en kwetsbare groepen maar we hebben ook een harde technologische kant met assetmanagement, pijpleidingen, pompen, grote turbines, membranen, drones voor het onderhoud; toys for the boys. Je zou misschien wel kunnen zeggen dat het denken vanuit de klant iets dichterbij vrouwen staat dan bij mannen. En dat klantdenken neemt in de hele maatschappij wel toe.”

Nu de door de overheid gewenste dertig procent vrouwen in de top van het bedrijfsleven nog ver buiten bereik blijft, plopt de discussie over het instellen van een quotum opnieuw op. Wat vindt u?

“Ik ben er geen voorstander van. Je loopt toch het risico dat je dan wordt aangesteld omdat het quotum gehaald moet worden. En dat is toch eigenlijk een beetje een belediging. Het zou ook niet nodig moeten zijn. We moeten vooral het zakelijke belang laten zien. Organisaties met gemengde teams doen het gewoon beter. In een team heb je niets aan allemaal klonen van elkaar. Juist met veel verschillende competenties kun je alle ingewikkelde vragen van vandaag van een goed antwoord voorzien.”

The theme for UNESCO-IHE's International Women's Day 2016 is 'Wanted: Women in Water'. The conference will include three keynote speakers and will allocate time for discussion. It will be a forum for debate and reflection on the relevance, opportunities and obstacles of women choosing a career in the water sector.

Our keynote speakers are three exceptional women who have made their careers in water, from the business, government and academia arenas. They will inspire the audience to reflect on the role that women working in the water sector can play.

Keynote speakers

Esther Bosman
Director Business Unit Water NL at Royal HaskoningDHV

Ndey-Isatou Njie
Former Chief, Water Energy and Capacity Development Branch Secretary, UN-Water Division for Sustainable Development, UN-DESA

Simone Bultendijk
Vice Rector at Leiden University

Please register via
www.unesco-ihe.org/womensday

Visiting address:
UNESCO-IHE, Westvest 7, 2611 AX Delft

Wanted: Women in water

Wereldwaterdag heeft dit jaar water en werk als thema. Daarop aansluitend staat de internationale vrouwendag op 22 maart specifiek in het teken van 'Women in Water'. Ter gelegenheid hiervan organiseert UNESCO-IHE op 17 maart in Delft het symposium Wanted: women in water. Sprekers zijn Esther Bosman, directeur Water van Royal HaskoningDHV, Ndey-Isatou Njie, van de VN Waterdivisie, en prof. dr. Simone Bultendijk, vice-rector van Leiden University.

Ook is er ruimte voor debat en reflectie op de kansen en obstakels bij een carrière in het water.